Ο ιός και η ασθένειά μας (Αρχιμ. Χρυσόστομος, Καθηγούμενος Ιεράς Μονής Φανερωμένης Νάξου)

Categories : ΑΝΕΠΙΚΑΙΡΑ

Date : 10 Νοεμβρίου, 2021

"Κάνε πιο πέρα, άνθρωπέ μου." Αυτή την παρατήρηση δέχθηκε πιστός, όταν έκανε το λάθος να πλησιάσει κάποιον άλλον πιστό σε μεγάλο ναό των Αθηνών, και ενώ φορούσε προστατευτική μάσκα.

Ασήμαντο φαίνεται, θα έλεγε κάποιος, άλλωστε κατά πάντα θεμιτό και σύμφωνο με τους υγειονομικούς κανονισμούς. Η στάση αυτή, όμως, υποδηλώνει κάτι πέρα από τη δέουσα συμμόρφωση στα εκάστοτε μέτρα προστασίας. Ότι και μέσα στην εκκλησία για πολλούς ανθρώπους ο φόβος δεν είναι απλώς ένα φυσικό ένστικτο αλλά το απόλυτα κυρίαρχο και γενικευμένο βίωμα. Ίσως υποδηλώνει και κάτι περισσότερο. Ότι η υπέρτατη και αδιαπραγμάτευτη αξία πολλών, εκκλησιαζομένων ωστόσο, είναι η επιμήκυνση της βιολογικής ύπαρξης.

Για την υπέρτατη αξία, λοιπόν, δίνει κάποιος τα πάντα, όπως παλαιά το πλοίο που κινδύνευε ζητούσε από τους επιβάτες να πετάξουν όλες τις αποσκευές στη θάλασσα. Εδώ όμως δεν πρόκειται για υλικές αποσκευές. Σωστά έχει λεχθεί από σύγχρονο φιλόσοφο ότι "είμαστε έτοιμοι να θυσιάσουμε στο όνομα της επιβίωσης όλα όσα κάνουν τη ζωή άξια να βιωθεί". Κάθε ανθρώπινη χαρά, κάθε αξία και αξιοπρέπεια, κάθε αρετή, ακόμη και στοιχειώδεις ελευθερίες περιστέλλονται δραστικά, και ίσως στο μέλλον αρθούν οριστικά μπροστά στο φόβητρο του θανάτου. Έτσι, πετιέται στη θάλασσα η πίστη και η αγάπη (για την ευγένεια δεν συζητάμε), ενώ η ελπίδα αφορά μόνο στην επιβίωση ή, ακριβέστερα, στη βιολογική παράταση βασικών λειτουργιών του σώματος.

Μοναδικό σημείο εστίασης είναι ο ιός, αυτός είναι ο μοναδικός διάολος, και κατ' επέκταση ο όποιος φορέας του. Αντίστοιχα, μοναδικός σωτήρ και αρχηγός της ζωής το εμβόλιο. Το "μοναδικός" εδώ κάνει τη μεγάλη διαφορά. Ο άλλος, ο δίδυμος αδελφός μου, δεν είναι απλά ενοχλητικός, είναι επικίνδυνος, δυνητική απειλή για τη ζωή μου, φορέας και αιτία του θανάτου μου, και έχω κάθε δικαίωμα να απαιτήσω τον περιορισμό του, ακόμη και την εξόντωσή του για το κοινό καλό (εννοώντας βέβαια το δικό μου καλό).

Και ο θυμός γίνεται αμοιβαίος. Η καλλιεργούμενη εχθρότητα οχυρώνει τις ομάδες και αποπροσωποποιεί τα μέλη τους. Έτσι, για παράδειγμα, στη σύναξη της

εκκλησίας, όπως και εκτός αυτής, δεν βλέπουμε πια πρόσωπα, ει μη μόνο ανεμβολίαστους ψεκασμένους και εμβολιασμένους προδότες, μασκοφόρους απίστους και αρνητές συνωμοσιολόγους.

Έτσι προκύπτει και μάλιστα ενθαρρύνεται ο διχασμός. Η διχοτόμηση σε "εμείς" και "αυτοί" είναι τελεσφόρος για τις εξουσίες που ζητούν να αποπροσανατολίσουν τον κοινό νου δημιουργώντας κοινωνικές ομάδες και στρέφοντας τη μία κατά της άλλης. Η διάκριση σε κακούς απειλούντας και σε καλούς απειλουμένους γίνεται πρώτιστο μέλημα και καλό εργαλείο.

Κι όμως, οφείλουμε κάτι στην ελαύνουσα επιδημία. **Αποκάλυψε μεταξύ άλλων κάτι που μέχρι τώρα επιμελώς κρύβαμε: το έλλειμμα της πίστης και της αγάπης μας**. Το ιικό φορτίο φανέρωσε την αβάσταχτη ελαφρότητα της ζωής μας, τη βασανιστική μας κοινωνικότητα, την απουσία υπαρξιακής σκέψης. Ανέδειξε τον φόβο διευθυντή και ενορχηστρωτή της ζωής μας και περιεχόμενο της καρδιάς μας. Συνέβαλε έτσι στο **να γνωρίσουμε την πνευματική μας ασθένεια**. Είδαμε ότι ο τρόμος μας μπροστά στον μικρό ή μεγάλο κίνδυνο καταπνίγει κάθε ευγενές αίσθημα. Είδαμε πως οτιδήποτε μας υπενθυμίζει την πραγματικότητα και αμεσότητα του θανάτου μάς κάνει έξαλλους. Ταυτόχρονα, ο ιός έφερε στο προσκήνιο το μεγάλο ερώτημα: τί είναι η αληθινή ζωή; Και, τέλος πάντων, τι προσδόκιμο ζωής έχει ένα σώμα που δεν ζει αληθινά ως άνθρωπος μαζί με ανθρώπους, ένα σώμα που στερείται ψυχικού και πνευματικού οξυγόνου.

Τα παραπάνω όμως ισχύουν για τους αληθινά σκεπτόμενους. Διότι ο τρόμος τείνει να συσκοτίζει κάθε απόπειρα σκέψης και μαζί της κάθε συνειδητοποίηση.

Ίσως θα έπρεπε να δοκιμάσουμε τη μέθοδο που μεταξύ άλλων χρησιμοποιεί η ψυχοθεραπεία στις περιπτώσεις αγχωτικών διαταραχών και φοβίας: την ανάλυση κέρδους/ζημίας από τις υιοθετημένες συμπεριφορές που τείνουν να γίνουν στάση και τρόπος ζωής. Να καταγράψουμε σε μια λίστα την ωφέλεια από την εμμονική προφύλαξη και δίπλα το κόστος που έχει για την ποιότητα της ζωής μας. Πόσο οι σκέψεις, συμπεριφορές και τακτικές μας συμβάλλουν σε μια ζωή εύφορη και δημιουργική και, αντίστοιχα, πόσο χαλκεύουν μια ζωή γυμνή και βουβή, χρωματισμένη από την κατάθλιψη, όπου ούτε η χαρά ούτε καν η λύπη έχουν θέση; Μήπως πρέπει να εκτιμήσουμε βαθύτερα την ποιότητα και πληρότητα της ύπαρξής μας, όταν μπαίνουμε στην εκκλησία (ή αρνούμεθα να πάμε) υπό το μόνιμο καθεστώς του φόβου; Ή, άντίθετα, όταν μπαίνουμε στην εκκλησία με την αλαζονεία εκείνου ποὺ ξεπερνά σε αρετή και τόλμη τους συμβιβασμένους;

Όλα έχουν τη θέση τους στη ζωή μας. Και οι μάσκες και τα εμβόλια και οι επιφυλάξεις και ο φόβος. Ο Θεός όμως εις ενότητα πάντας εκάλεσε. Κι αυτό είναι το κυριότερο, **η ενότητα της πίστεως και της αγάπης, ακόμη κι αν διαφωνούμε**

μεταξύ μας σε τούτο ή σ’ εκείνο.

Αν τα τοποθετούμε όλα στη σωστή τους θέση και προοπτική και προτεραιότητα, τότε, και λάθος αρχικά να κάνουμε, η χάρις του Θεού θα μας αγκαλιάσει, θα μας φωτίσει και θα οικονομήσει τη σωτηρία μας. Αν όμως πέφτουμε θύματα του εγωισμού – είτε στη φοβική είτε στην αλαζονική μορφή του –, και των μονομανιών που παράγει, τότε η πλάνη θα είναι μεγαλύτερη και θα υπερκαλύψει το μικρό ή μεγάλο δίκιο μας.